

Namaz kılmak ibadetin, selam vermek muhabbetin, yemek yedirmek de uhuvvetin (kardeşliğin) ilk adıdır. Bu adımları atanlar, inşaallah cennete doğru adım atmış olurlar.

Bunlar ve benzeri hadîs-i şerîflerin incelendiğinde de anlaşılacağı üzere, selamı yayan esenlik içinde yaşar, selamete erer ve inşaallah cennete girer.

Selam vermek ve almak, ifâsı îcap eden insanî bir vazifedir. Kişinin keyfine bırakılacak bir iş değildir. Müslümanlar birbiriyle karşılaştıklarında, bir yerde buluştuklarında ya da buldukları yerden ayrıldıklarında selam vermeli ve verilen selamı almalıdırlar. Dostluk ve kardeşlik duygularıyla ilişkilerin iyileşmesinde ve gelişmesinde etken olan bu sevgi sözcüğünü söylemeyi asla ihmal etmemelidirler. Selam verenin de alanın da sevap kazanacağını bilmeli, Allah katında sevap kazanmalarına ve insanlar arasında itibar görmelerine vesîle olan bu iletişim unsurunu icra etmeye özen göstermelidirler. Evlerine, iş yerlerine girip çıktıklarında ve çeşitli vesîlelerle başkalarıyla buluşmaları hallerinde selamla söze başlamayı ve selamla ayrılmayı ilke edinmelidirler.

Bu arada selam verirken ve alırken söylenecek sözleri doğru ve eksiksiz söylemeye dikkat etmelidirler. Sadece “selam” diyerek, işi kısaca bitirme cihetine gitmeyip, usulüne uygun olarak söylemelidirler.

Selamı usulüne uygun olarak vermenin şekli, selam verenin “**es-selâmü aleyküm**” veya “**selâmün aleyküm**” yani “**selam üzerinize olsun**” demesi, selam alanın da “**ve aleyküm’üs selâm**” yani “**ve sizin üzerinize de selâm olsun**” demesidir.

Selam vermenin biraz daha uzun şekli de “**es-selâmü aleyküm ve rahmetullâh**” yani “**selam ve Allah’ın rahmeti üzerinize olsun**” demektir. Buna karşılık vermek için de “**ve aleyküm’üs selâm ve rahmetullah**” yani “**Allah’ın selâmı ve rahmeti sizin üzerinize de olsun**” demektir.

Selam vermenin en uzun ve mükemmel şekli de “**es-selâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekatuh**” yani “**selam ve Allah’ın rahmetiyle bereketi üzerinize olsun**” demektir. Buna verilecek cevap da “**ve aleyküm’üs selâm ve rahmetullâhi ve berekatuh**” yani “**selâm ve Allah’ın rahmetiyle bereketi sizin de üzerinize olsun**” demektir.

Selam veren kişi kısaca “**es-selâmü aleyküm**” dese dahi, selamı alanın, “**ve aleyküm’üs selâm ve rahmetullâhi ve berekatuh**” diye uzun cevap şekliyle karşılık vermesi daha güzeldir.

Bu husus kutsal kitabımız Kur’ân-ı Kerim’in Nisa Suresi’nin 86. ayetinde şöyle dikkatimize getirilmektedir: “**Bir selam ile selamlandığınız zaman siz de ondan daha güzeliyle selamlayın. Yahut aynı ile karşılık verin. Şüphesiz Allah, her şeyin hesabını arayanıdır.**”

Selam, Müslümanlar arasında sevgi ve barış sağlayan, mevcut sevgi ve samîmiyeti artıran güzel bir vasıta.

Selam veren, sevgi ve iyi niyetini ifadede öncülük ettiğinden, selamı alan da bir-iki kelime fazlasıyla cevap vererek bu güzel davranışa karşılık vermelidir.

İmrân b. El-Husayn (ra.)’dan rivayet edilen bir hadîs-i şerîfe göre: **Bir adam Peygamber Efendimiz (s.a.v.)’e gelip: “Es-selâmü aleyküm.” dedi. Peygamber Efendimiz de aynı şekilde mukabelede bulundu ve selâm veren oturdu. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz: “On sevap kazandı.” buyurdu. Sonra başkası gelip: “Es-selâmü aleyküm ve rahmetullah.” dedi. Peygamber Efendimiz de aynı şekilde cevap verince, selâm veren oturdu ve Efendimiz: “Yirmi sevap kazandı.” buyurdu. Sonra bir adam daha gelerek: “Es-selâmü aleyküm ve rahmetullahi ve berekatuh.” dedi. Peygamber Efendimiz de yine aynı şekilde cevap verince, selâm veren oturdu. Efendimiz: “Otuz sevap kazandı.” buyurdu.”**

Bu hadîs-i şerîfin incelendiğinde anlaşılacağı üzere Hz. Peygamber (s.a.v.), yanına gelip selâm veren üç kişinin ilki ve selam cümlesini en kısa şekliyle söyleyenin on sevap kazanacağını, ikincisi ve selam cümlesini orta şekliyle söyleyenin yirmi sevap kazanacağını, üçüncüsü ve selam cümlesini en uzun şekliyle söyleyenin de otuz sevap kazanacağını söylemiştir.

Selam veren şahısların üçüne de sevap verileceği ifade edilmiş olmakla birlikte, selam cümlelerindeki kelimele- rin azlık ve çokluğuna göre birinciye on, ikinciye yirmi, üçüncüye de otuz sevap verileceği ifade edilmiştir.

Böylece söyleyene ve ona cevap verene sevap kazandıracak olan selam cümlesini söylemeyi ihmal etmemenin ve en uzun şekliyle söyleyerek daha fazla sevap kazanmaya çalışmanın önemine dikkat çekilmiştir.

Kişinin durduğu yerde kendisine sevap kazandıracak böyle bir selam cümlesini söylemesi, günde kaç defa kaç kişiyle karşılaştığında, kaç yere uğradığında, kaç yere girip çıktığında ne kadar verdiğini düşünüp, sevabını arttıracak ve dostlarıyla muhabbetinin gelişmesine vesîle olacak bir imkânı kaçırmayıp, dikkatle değerlendirmeye çalışması gerekir.

Müslümanlar, böylesine bol ve bereketli bir kazanç vesîlesi olan selamı ihmâl etmemeli, dikkatle değerlendirmenin gayreti içinde olmalıdırlar.

Meleklerin müminlere söyledikleri selamın benzerini, günlük hayatta karşılaştıkları ve telefonla görüştükleri insanlarla, arkadaşları ve aile bireylerinden esirgemelidirler.

Evden çıkarken ve eve girerken hane halkına selam vermeyi unutmamalıdırlar. Verdikleri selamla yüce Allah’dan aile bireylerine iyilik ve esenlik dilemiş olduklarının bilinci içinde olmalıdırlar.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)’in eve girerken ve çıkarken besmele çektiğini, selam verdiğini ve dua ettiğini bilmelidirler.

Evden çıkarken yapılacak en kısa dua “selam” ve “besmele”dir. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)’in genellikle evden çıkarken yaptığı dualardan biri şöyledir: “Bismillâh. Tevekkeltü allâh. Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh.” Yani “**Allah’ın ismiyle evimden çıkıyorum. Bütün işlerimde Allah’a dayanıyor, O’na güveniyorum. Güç ve kuvvet ancak Allah’ın yardımıyla.**”

Yüce Rabbimizin yurdumuzda, İslam beldelerinde ve bütün dünyada selamı, huzuru ve güveni hâkim kılması, imanımızı selama, selamımızı emana dönüştürmesi niyazıyla sözlerimi noktılıyor ve sizleri aşağıdaki iki dörtlüğümle selamlıyorum:

*Selam olsun size, bize,
Rabbimizden hepimize.
Selam olsun cümlemize,
Nefsimize, neslimize.*

*Selam olsun bizden bize,
Bizden size, sizden bize.
Esir olsun iblis bize,
Nefsimiz de gelsin bize.*

YOKSULLARA YARDIM VE EĞİTİM VAKFI

İSLAMIN SEMBOLÜ SELAM

Hazırlayıp Hakkın rızası için
halkın hizmetine sunan
Dr. İbrahim Ateş

21 Haziran 2017

İSLAMIN SEMBOLÜ SELAM

İslamın sembollerinden biri olan selam, Müslümanların birbiriyle karşılaştıkları, buluştukları ve konuşmaya başladıklarında söyledikleri huzur, güven, esenlik ve dostluk duygularını ifade eden birlik ve beraberlik vurgusudur.

İnsanî ilişkilerin iyileşmesinde etken olan bu açılım cümlesi, insanî incelik ve İslamî yücelikleri içeren hârika bir iletişim unsurudur. Bunun için, “selam kelamdan önce-dir” denilmiştir.

Allah Teâlâ'nın isimlerinden biri de “es-Selâm”dır Rab-bimiz, barış ve esenliğin kaynağıdır. Bu yüzden bizler, her namazımızın ardından O'nun “Selâm” adını anarız. **“Allahümme ente's selâm ve minke's selâm. Tebâ-rekte yâ ze'l-celâli ve'likrâm!”** deriz. Yani **“Allah'ım! Sen Selâm'sın. Barış, eman ve güven Senden gelir. İzzet ve İkrâm Sahibi Rabbim! Sen ne kadar yü-cesin!”** diye sesleniriz. Bizleri selâmete ve hidâyete erdirmesini, huzur ve emniyet içinde yaşatmasını Rab-bimizden niyaz ederiz.

Selam, müminin şiarıdır. Korku, endişe, keder ve teh-likeden uzak olmanın, sükûn ve güvenin adıdır. Onun için bizler, tanıdığımız tanımadığımız bütün müminlere selam verir, güven ve muhabbet bağları kurarız. Söze başlarken **“selâmun aleyküm”** **“Allah'ın selamı üzeri-nize olsun”** der, iyi niyetlerimizi duaya dökeriz.

Selam, dost olduğumuza ve bizden zarar gelmeyece-ğine dair karşımızdakine verdiğimiz teminattır. Selam, küslüğü ve kini unutup, kardeş kalma ahdidir. Zira te-bessümle verilen bir selam, kırgınlıkları ve endişeleri yok eder. Yüreklere birleştirir, şefkat ve nezakete vesîle olur.

Selam sıradan bir ifade, gündelik bir alışkanlık değildir. Kilitli kapıları açan, gönüller yapan kıymetli bir anahtar-dır.

Rahmet Peygamberi Efendimiz (s.a.v.), hayatı boyunca selamı dilinden eksik etmemiştir. Kadınıyla erkeğiyle, yaşlısıyla çocuğuyla kimseyi selamsız bırakmamıştır. O, **“İnsanların Allah katında en makbul olanı, selama önce başlayandır.”** buyurmuştur. Kabristanın sakinleri-ne bile selâm vermiş, esenlik dilemiştir.

Böyle bir peygamberimiz varken, bizler yanı başımızdaki komşumuzu nasıl tanımadan geçer gideriz? Akrabamızı, yakınlarımızı nasıl selamsız sabahsız bırakırız? Her biri bize emanet olan yoksulları, yetim ve kimsesizleri nasıl görmezden geliriz?

Unutulmamalıdır ki, Allah'ın selamını esirgemek en büyük cimriliktir. “Selâm verirsem borçlu çıkarım” diye korkanlar şunu bilmelidir ki, aslında mümin selâm vermedikçe borçlanır. Çünkü Peygamberimiz (s.a.v.), Müslüman'ın Müslüman üzerindeki haklarını sayarken, selâm vermeyi de zikretmiştir.

Selâmın dili evrenseldir. Çünkü Rabbimizin Selâm adı, bütün âlemi kuşatmıştır. Rengi, ırkı, mezhebi, meşrebi ne olursa olsun insan, selama muhtaçtır. Zaman ve mesafe, esenlik rüzgârının önünü kesemez. Uzak coğrafyalardan Medine'ye, Peygamberimiz (s.a.v.)'e gönderdiğimiz her selam, nasıl O'na ulaşıyorsa, din kardeşlerimize, mazlumlara, mağdurlara yolladığımız selam ve dualar da öylece yerini bulur.

Kutsal kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'i dikkatle ve dirayetle okuduğumuzda 39 ayet-i kerîmede “selâm” kelimesinin geçtiğini görürüz. Bu ayetlerin meallerini okuduğumuzda da, Allah Teâlâ'nın güzel isimlerinden birinin “es-Selâm” olduğunu (Haşr, 23) ve Kadir gecesinin tan yeri ağarınca kadar selâm (esenlik) olduğunu (Kadir, 5) öğrendiğimiz gibi, yüce Rabbimizin bazı peygamberlerle muttaki müminler için “selam olsun” buyurduğunu, meleklerin de müminlere selam verdiklerini de öğrenmekteyiz. Örneğin Neml Suresi'nin 59. ayetinde: **“(Resûlüm!) De ki: Hamd olsun Allah'a, selam olsun seçkin kıldığı kullarına...”** buyurulmaktadır.

Bu ayet-i kerîmede geçen Allah'ın seçkin kullarından maksadın, peygamberler veya Hz. Peygamber (s.a.v.)'in ashâbı ya da ilahî rızaya mazhar olan gelmiş gelecek bütün müminler olabileceği ifade edilmektedir.

Saffat Suresi'nin 79. ayetinde: **“Bütün âlemlerden Nuh'a selam olsun.”** buyurulmaktadır. Aynı surenin 109. ayetinde: **“İbrahim'e selam olsun.”** buyurulmaktadır.

Malum olduğu üzere son peygamber Hz. Muhammed (s.a.v.)'in ümmeti O'na salât ve selam ederken, Hz. İbrahim'i de anar, O'nu hayırla yâd ederler.

Yine Saffat Suresi'nin 120. ayetinde: **“Musa ve Harun'a selam olsun.”** buyurulmaktadır.

Keza Saffat Suresi'nin 130. ayetinde: **“İlyas'a selam olsun.”** buyurulmaktadır. Bu surenin 181. ayetinde: **“Gönderilen bütün peygamberlere selam olsun!”** buyurulduktan sonra onu izleyen 182. ayetinde: **“Âlemlerin Rabbi olan Allah'a da hamd olsun.”** buyurulmaktadır.

Hûd Suresi'nin 48. ayetinde: **“Denildi ki: Ey Nuh! Sana ve Seninle beraber olan ümmetlere bizden selam ve bereketlerle (gemiden) in!..”** buyurulmaktadır.

Aynı Surenin 69. ayetinde: **“Andolsun ki, elçilerimiz (melekler) İbrahim'e müjde getirdiler ve: ‘Selam (sana)’ dediler. O da: ‘(Size de) selam’ dedi...”** buyurulmaktadır.

En'am Suresi'nin 54. ayetinde: **“Ayetlerimize inananlar sana geldiklerinde onlara de ki: Selam size! Rabbiniz merhamet etmeyi kendisine yazdı. Gerçek şu ki: Sizden kim bilmeyerek bir kötülük yapar, sonra ardından tevbe edip de kendini islah ederse bilsin ki, Allah çok bağışlayan, çok esirgeyendir.”** buyurulmaktadır.

Yasin Suresi'nin 58. ayetinde: **“Onlara (Cennetliklere) merhametli Rabbin söylediği selam vardır.”** buyurulmaktadır.

Ahzâb Suresi'nin 43. ayetinin son cümlesinde: **“... Allah müminlere karşı çok merhametlidir.”** buyurulduktan sonra, onu izleyen 44. ayet-i kerîmede: **“Kendine kavuştukları gün, Allah'ın onlara iltifatı, ‘selam’dır. Allah onlara çok değerli mükâfat hazırlamıştır.”** buyurulmaktadır.

Zümer Suresi'nin 73. ayetinde: **“Rablerine karşı gelmekten sakınanlar ise, bölük bölük cennete sevk edilir, oraya varıp da kapıları açıldığında bekçileri onlara: Selam size! Tertemiz geldiniz. Artık ebedi kalmak üzere girin buraya derler.”** buyurulmaktadır.

Ben bu ayet-i kerimeden esinlenerek yıllar önce yazdığım bir dörtlükte şöyle demiştim:

*Tertemiz geldiniz bize.
Hoş geldiniz, selam size.
Geçin, girin yerinize.
Orada her şey var size.*

Müslümanlar, karşılaştıkları dostlarıyla selamlaşmanın ötesinde, kendilerine kötü davranışlarda bulunanlara dahi dalaşmayıp, onlara selam der, geçerler. Onların bu güzel özelliği Furkan Suresi'nin 63. ayetinde şöyle beyan buyurulmaktadır: **“Rahman'ın (has) kulları onlardır ki, yeryüzünde tevazu ile yürürler ve kendini bilmez kimseler onlara laf attığında (incitmeksizin) ‘selam’ derler (geçerler).”**

Müslümanlar dünyada birbiriyle selamlaştıkları gibi inşaallah cennet-i alada karşılaştıklarında da selamlaşacaklardır.

Bu husus İbrahim Suresi'nin 23. ayetinde şöyle dikkatimize getirilmektedir: **“İman edip de iyi işler yapanlar, Rablerinin izniyle içinde ebedi kalacakları ve zemininden ırmaklar akan cennetlere sokulacaklardır. Orada (birbirleriyle) karşılaştıkça söyledikleri ‘selam’dır.”**

Selam, her türlü kötülüklerden, meşakkat, mihnet, kusur ve âfetten kurtulmak demektir. Müminler hem dünyada, hem de ahirette karşılaştıkları zaman birbirlerine böyle bir duada bulunurlar.

Mealleri verilen ayet-i kerîmelâin incelendiğinde de anlaşılacağı üzere, Allah Teâlâ peygamberleriyle muttaki kullarına huzur, esenlik ve saadet-i sermediyye dileyerek onlara ‘selam olsun’ buyurmuştur.

Öte yandan meleklerin de cennete girerken müminleri selamlayacakları beyan buyurulmuştur. Keza, cennette karşılaşan müminlerin de selamlaşacakları belirtilerek, Müslüman için dünya ve ahiret hayatında selamın yer ve önemi dikkatimize getirilmiştir.

Ümmetinin selamlaşmalarını tavsiye, telkin ve teşvik eden sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) de birçok hadîs-i şerifinde selamı yaymanın (selamlaşmanın) cennete girme vesîlesi olacağını beyan buyurmuştur. Bu hadîs-i şeriflerin birinde: **“İman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de kâmil anlamda iman etmiş olamazsınız. Size birbirinizi sevmenize vesîle olacak bir davranış öğretem mi? Aranızda selamı yayın.”** buyurmuştur.

Bir diğerinde de: **“Selamı yayın, yemek yedin ve geceleyin insanlar uykuda iken namaz kılın, selametle cennete girin.”** buyurmuştur.